

BACHELOR I SPORT MANAGEMENT 2024/2027

Utsatt individuell skriftlig eksamen i SPM 245- Økonomi

Generell informasjon

- Torsdag 27. august 2026 kl. 10.00-14.00
- Hjelpemidler: kalkulator- deles ut på eksamen
- Eksamensoppgaven består av 4 sider inkludert forsiden
- Sensurfrist: 17. september 2026

Oppgave 1 (18 %)

En bedrift ønsker å investere i en maskin. Den vil koste kr 3 000 000 og ha en levetid på fire år. Man budsjetterer med følgende innbetalingsoverskudd i de fire årene: År 1 kr 900 000, år 2 kr 900 000, år 3 kr 900 000 og år 4 kr 700 000. Maskinen kan selges for kr 200 000 i slutten av det fjerde året. Vi forutsetter at innbetalingsoverskuddene kommer inn ved årets slutt. Rentesats 10 %. Se tabell nedenfor.

- a) Hva er nåverdien til denne investeringen? Er investeringen lønnsom?
- b) Hva er pay-back-tiden til denne investeringen?
- c) Vil investeringen være lønnsom etter annuitetsmetoden. Annuitetslånet er på kr 3 000 000. Rente 10 %. Se tabell nedenfor.

Rentesats: 10 %				
P	R	R^{-1}	A	A^{-1}
1	1,1000	0,9091	0,9091	1,1000
2	1,2100	0,8264	1,7355	0,5762
3	1,3310	0,7513	2,4869	0,4021
4	1,4641	0,6830	3,1699	0,3155
5	1,6105	0,6209	3,7908	0,2638

Oppgave 2 (Teller 15 %)

- a) Hva kjennetegner selskapsformen ansvarlig selskap? Hvilke to former for ansvarlig selskap har vi? Hvilke fordeler og ulemper har denne selskapsformen?
- b) Hva kjennetegner markedsformen monopolistisk konkurranse?
- c) Forklar hva degressiv avskrivning innebærer hva kaller vi den vanligste degressive avskrivningsmetoden?
- d) Forklar kort kontoplanen NS 4102.
- e) Vis med en frihåndstegning hvordan en monopolist tilpasser seg. Marker de punktene du kjenner til og vis også overskuddsrektangelet.

Oppgave 3 (teller 28 %).

En virksomhet startet opp i mai 2026. Bruttolønnen for mai utgjorde kr 1 000 000. Skattetrekket er på kr 300 000. Kontoene man har til disposisjon i forbindelse med registrering av lønnsbilaget er: 1950 Skattetrekk, 2380 Kassekreditt, 2600 Skattetrekk, 2770 Skyldig arbeidsgiveravgift, 2780 Påløpt arbeidsgiveravgift, 2940 Påløpt ferielønn, 5000 Lønn, 5180 Ferielønn og 5400 Arbeidsgiveravgift.

- a) Gjør de registreringer som følger av lønnsbilaget, når bedriften gjør hva den skal gjøre, herunder sørge for fortløpende registrering av kostnadene etter hvert som de oppstår. Satsene bedriften benytter er 12 % feriepenger og 14,1 % arbeidsgiveravgift.
- b) Når lønnskostnadene presenteres i resultatoppstillingen, inkluderes arbeidsgiveravgift og feriepenger. Hvor store var lønnskostnadene i mai beregnet på denne måten, og hva utgjorde utbetalt lønn i mai?
- c) Du tar opp et annuitetslån på kr 200 000 over fire år. Annuitetsfaktoren lest ut fra rentetabellen på 4 % er 0,275490. Vis utviklingen av lånet disse fire årene. Du skal ha følgende kolonner: År, restlån per 1.1, renter, avdrag og annuitet.
- d) Hva består en regnskapsanalyse av og hva ville du ha gjort for å uttale deg om likviditeten?

Oppgave 4 (teller 22 %)

En industribedrift har fire avdelinger; Materialavdeling, tilvirkningsavdeling I, tilvirkningsavdeling II og salgs- og administrasjonsavdeling. De bruker tilleggskalkulasjon ved prissetting og har i en normalperiode registrert følgende tall:

Direkte materialer	kr	2 000 000
Direkte lønn tilv.avd. I	«	3 000 000
Direkte lønn tilv.avd. II	«	5 000 000
Indirekte kostn. materialavd.	«	1 000 000
Indirekte kostnader tilv.avd. I	«	2 100 000
Indirekte kostnader tilv.avd. II	«	2 000 000
Indirekte kostnader salgs- og adm.avd.	«	4 530 000

- a) Regn ut tilleggssatsene. Kun prosenttillegg skal benyttes. (Teller 9 %)

Industribedriften har fått en forespørsel om å levere et nytt produkt. Til dette nye produktet vil det gå med kr 200,- i direkte materialer, kr 300,- i direkte lønn i tilv.avd. I og kr 500,- i direkte lønn i tilv.avd. II. Bedriften bruker en fortjeneste på 10 %.

- b) Kalkuler prisen uten mva. på dette nye produktet. (Teller 9 %)
- c) Hva heter den kalkulasjonsmetoden du benyttet deg av i oppgave 3a) og 3b)? Hvilke andre kalkulasjonsmetoder kjenner du til, og hva måtte du eventuelt ha av tilleggssopplysninger for å benytte deg av disse? (Teller 4 %)

Oppgave 5 (teller 30 %)

En bedrift produserer to produkter: T og G. Vi får følgende opplysninger om de to produktene for 2024:

	T	G
Antall solgte enheter	5 000	10 000
Pris per enhet	kr 200,-	kr 125,-
VEK	kr 120,-	kr 100,-

Bedriftens totale inntekter (TI) er på kr 2 250 000 og de faste kostnadene er på kr 500 000.

- Hva var dekningsbidraget for produktene T og G?
- Hva var dekningsgraden for produktene T og G?
- Hva var bedriftens overskudd i 2024?
- Regn ut bedriftens nullpunktsomsetning for 2024. Forutsett uendret produktmiks.
- Hvilken risikomargin hadde bedriften i 2024?

En annen bedrift produserer tre produkter; Godfot, kjappfot og klumpfot.

Prisen på de tre produktene er henholdsvis 300, 340 og 420 kroner.

De variable enhetskostnadene er 150, 190 og 320 kroner for de tre produktene.

Det er knapphet på råvarer. Godfot bruker 10 kg, kjappfot 15 kg og klumpfot 20 kg av denne råvaren.

- Hvilket av de tre produktene bør bedriften satse på når det ikke er noen avsetningsproblemer (salgsproblemer) for noen av produktene?